Raadsvoorstel **Versie 2**

Collegeverg. d.d. : 14 mei 2024
Registratiekenmerk : 202405669
Gemeentebladnr. : 2024/45
Afdeling opsteller : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Bereikbaar onder :l
Portefeuillehouder : Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d. : 2 juli 2024
Uiterlijke datum : 2 juli 2024

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Begroting GR Rd4 2025 e.v. en Jaarrekening GR Rd4 2023

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Gemeenschappelijke regelingen moeten in het voorafgaande jaar een begroting op stellen en deze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorleggen om hun zienswijze hierover uit te spreken. De Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 heeft op 11 april 2024 de begroting voor het jaar 2025 ingediend. De gemeenteraad wordt verzocht om voor 11 juni 2024 haar zienswijze op de begroting Gemeenschappelijke Regeling Rd4 2025 aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur zal in haar vergadering van 27 juni 2024 de begroting vaststellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Vanwege het financieel belang voor de gemeenten en ter verduidelijking van de bedrijfsvoering van Rd4 is ook de jaarrekening over het jaar 2023 bijgevoegd. Over de jaarrekening kan geen zienswijze worden afgegeven.

De gemeenschappelijke regeling Rd4 bestaat uit een aantal entiteiten (zoals de regeling zelf, Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.) Daarom levert Rd4 de financiële stukken aan in de vorm van één geconsolideerd stuk waarin de cijfers van het hele bedrijf worden samengevoegd. Dit is weliswaar in tegenspraak met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording maar levert wel een beter totaalbeeld op van de organisatie. Echter formeel, volgens de wetgeving, dient de zienswijze van de raad zich te beperken tot de begroting van de gemeenschappelijke regeling (dus de begroting exclusief Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.).

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

De raad kennis laten nemen van de begroting 2025 en jaarstukken 2023 van Rd4 en de raad de mogelijkheid geven om, indien zij dat wensen, een zienswijze in te dienen inzake de ontwerpbegroting 2025 van Rd4

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming: Grondstoffenplan 2022 - 2026
2. traject tot dusverre; uw raad wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld uw zienswijze kenbaar te maken op de concept begroting
3. rol/ bevoegdheden college van B en W: college bereidt de besluitvorming van de raad voor.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal): Grondstoffenplan
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda? N.v.t.
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen: zie argumenten en overwegingen

c. Argumenten en overwegingen

Begroting GR Rd4 2025

De begroting 2025 is tot stand gekomen in goed overleg met de ambtelijke Financiële Commissie en de ambtelijke Werkgroep Beleid.

Per saldo zal de begroting van Rd4 voor het jaar 2025 in totaliteit met 9,3 % stijgen ten opzichte van het jaar 2024. Financieel gezien gaat het om een stijging van € 4,6 miljoen (van € 47.022.739 voor 2024 naar € 51.406.511 voor 2025). Belangrijkste wijzigingen die van invloed zijn op de begroting 2025 (t.o.v. begroting 2024):

- de toegenomen salaris- en loonkosten (o.a. stijging CAO, pensioenpremies en sociale lasten én uitbreiding inzameling in de voormalige gemeente Schinnen [Beekdaelen] als ook toename werkzaamheden BOR-pakket bij diverse gemeente)

Kort samengevat wordt de stijging van ruim € 4,4 miljoen veroorzaakt door de volgende begrotingsposten (afgeronde bedragen):

	Begrotingsposten	Kostenstijging
1	Personeelskosten	€ 3.188.481
2	Uitbesteed werk/inkopen	€ -544.105
3	Verwerkingskosten	€ 189.150
4	Energie	€ -70
5	Productiekosten	€ 545.205
6	Bedrijfskosten	€ 260.113
7	Financiering	€ 814.929

Ad 1.
Bij de personeelskosten zijn de effecten van de cao-ontwikkelingen, stijging van pensioen- en sociale lasten en de (te verwachten) stijgingen in het domein van de sociale arbeid sterk debet aan de stijging. Daarnaast zorgt de uitbreiding van de dienstverlening voor de gemeente Beekdaelen (in de voormalige gemeente Schinnen zorgt Rd4 vanaf 2025 voor de dienstverlening) als ook uitbreiding van werkzaamheden in het BOR-pakket bij diverse gemeente voor hogere loonkosten.

Ad 2.
De daling van uitbesteed werk wordt veroorzaakt door de herijking van de werkzaamheden.

Ad 3.
De verwerkingskosten laten een kleine stijging zien. Per 01-01-2024 is de verwerking van rest- en gftafval via nieuwe contracten voor een periode vastgelegd. Wel is er sprake van een verhoging van de afvalstoffenbelasting met 10%. Ondanks het extra aanbod van Beekdaelen (voormalige gemeente Schinnen) wordt de verwachting uitgesproken dat het aanbod aan grondstoffen zal stabiliseren als gevolg van minder aanbod van PMD (statiegeld op blikjes en flesjes) en minder papier.

Ad 4.
De energiekosten zijn lager als gevolg van een gunstiger energie contract dan waar vorige jaar rekening meer werd gehouden.

Ad 5.
Als gevolg van inflatie zijn de kosten hoger dan voorheen en is er sprake van een hoger inzet van materieel als gevolg van de inzameling in Beekdaelen (voormalige gemeente Schinnen) en de uitbreiding van het BOR-pakket.

Ad 6.
De stijging van de bedrijfskosten wordt vooral verwacht op grond van stijgende huisvestingskosten en up-to-date houden van de automatisering (meer data-gestuurde organisatie) als ook inflatie.

Ad 7.
Doorontwikkeling van het grondstoffenpark in Margraten, de aankoop van het pand aan de Sourethweg 5e (toekomstige locatie voor het textielsorteercentrum) en stijgende vervangingskosten zorgen voor een stijging van de financieringslasten.

Beleidsmatig heeft Rd4 in 2021 een nieuw Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 met als motto “Samen Steeds Slimmer” vastgesteld. In de begroting 2025 zijn de benodigde activiteiten en middelen verwerkt die uit dit plan voortvloeien.
Naast het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 is ook het Grondstoffenplan 2022-2026 vastgesteld. Speerpunten daarin zijn verdergaande communicatie- en motivatie-projecten om afvalscheiding (ten gunste van schone grondstoffen) te stimuleren en ontwijkgedrag tegen te gaan. Deze acties hebben geen extra financiële impact op de begroting.
Binnen het Grondstoffenplan is op grond van de wens van gemeenten en de inwoners vastgehouden aan de huidige dienstverlening of wordt deze waar mogelijk kostenneutraal geoptimaliseerd.

Gevolgen voor Brunssum
Voor Brunssum betekent dit uitgesplitst voor wat betreft het basispakket en pluspakket 2025 in vergelijking tot 2024:

Kostenontwikkeling gemeente Brunssum (x € 1,-)					
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2024>2025	Stijging %
Basispakket	€ 2.538.790	€ 3.095.099	€ 3.219.995	€ 124.897	4,0%
Pluspakket	€ 786.390	€ 829.750	€ 866.800	€ 37.050	4,5%
Totaal	€ 3.325.180	€ 3.924.849	€ 4.086.795	€ 161.974	4,1%

Het basispakket vormt een onderdeel voor de berekening van de tarieven afvalstoffenheffing, waarbij wordt uitgegaan van 100% kostendekkenheid. Dat betekent dat de verhoging in de bijdrage aan Rd4 van € 124.897,- in principe wordt verrekend in de tarieven afvalstoffenheffing (zou een verhoging van circa € 9,- per aansluiting per jaar betekenen) en dientengevolge geen budgettair effect heeft op het begrotingssaldo van de gemeente Brunssum.
Echter de kosten Rd4 is maar een van de factoren die de hoogte van de afvalstoffenheffing bepaalt in 2025. Daarom wordt nu niet al een besluit te genomen over een verhoging van de afvalstoffenheffing. De verwachting is namelijk dat het tarief van de afvalstoffenheffing voor het jaar 2025 zal dalen ten opzichte van het jaar 2024. Bij het opstellen van de voorjaarsbrief/begroting komen wij hier op terug.

De totale mutatie (€ 161.974,-) zal meegenomen worden bij het opstellen van de begroting 2025 e.v.

Zienswijze indienen

De stijging per saldo van de kosten van Rd4 is verklaarbaar. Desondanks is het, net als vorig jaar, van belang om de financiële consequenties ten gevolge van ambities en autonome kostenontwikkelingen (zoals loon- en prijsstijgingen) als aandachtspunt te benoemen. Zoals bekend, is het voor (veel) gemeenten hoogst onzeker hoe de financiële toekomst er (zeker vanaf 2026) uitziet. De draagkracht van gemeenten staat enorm onder druk.
Wij adviseren dan ook om, evenals afgelopen jaar, oproep te doen aan het Algemeen Bestuur van de GR Rd4 om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen.
In de loop van 2024 verwachten wij meer helderheid te krijgen over de perspectieven voor 2025 en verder voor wat betreft de gemeentelijke financiën. Een vertaling hiervan in consequenties richting onze gemeenschappelijke regelingen (indicatief een taakstelling van 5-10%) volgt dan ook later dit jaar met het verzoek om voorstellen te doen hoe een dergelijke besparing in de werkzaamheden gerealiseerd kan worden. Dit uitgangspunt geven wij overigens aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten worden opgepakt.

Jaarrekening 2023 GR Rd4

- Bedrijfsvoering Rd4:

Door de diverse kostenstijgingen in 2023 is het resultaat uit de bedrijfsvoering van Rd4 over het boekjaar 2023 uitgekomen op een negatief bedrag van € -131.356. Bij de verdeling van het door de gemeenten te betalen bedrag is rekening gehouden met de kostenverdeelsystematiek op basis van aansluitingen. Dat betekent dat Brunssum voor wat betreft het resultaat van de GR Rd4 een bedrag moet betalen van € 12.744,- (pagina 48 geconsolideerde jaarrekening).

- Verrekening variabele componenten:
  - Conform de gemaakte afspraken worden per product de begrote variabele componenten verrekend met de daadwerkelijke realisatie. Het principe ‘de vervuiler betaalt’ is hierbij het gehanteerde uitgangspunt.
  - Het resultaat op de variabele component; zijnde de afrekening 2023 van het basispakket ten opzichte van de in rekening gebrachte voorschotten (conform begroting) bedraagt een positief resultaat van € 1.651.566.
  - Dit betekent een teruggave ten opzichte van het voorschot. Dit is met name terug te voeren op de lager verwerkingskosten en voordelen als gevolg van logistieke efficiëntie.
  - Voor wat betreft de variabele component ontvangt Brunssum dan ook een bedrag van € 200.124,- (pagina 17 geconsolideerde jaarrekening).

- Vrijval uit weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen van de GR Rd4 heeft eind 2022 een surplus bereikt van € 317.815. Dit betekent dat er geen aanvullende stortingen noodzakelijk zijn. Conform de gemaakte afspraken zouden normaliter de resultaten per gemeente worden uitbetaald minus de mutatie weerstandsvermogen benodigd om het weerstandsvermogen aan te vullen tot het gewenste weerstandsvermogen bereikt is. Dat komt er op neer dat € 317.815, voor Brunssum € 38.870 (positief), kan vrijvallen uit het weerstandsvermogen en tezamen met het resultaat van € 131.356 (negatief) een totaal van € 186.459 (positief) zal worden verrekend met de gemeenten (zie p. 48 geconsolideerde jaarrekening).

Alles bij elkaar levert de jaarrekening 2023 van de GR Rd4 Brunssum dus per saldo een voordeel op van:

Afrekening Jaarrekening 2023 GR Rd4 m.b.t. Brunssum	
Resultaat 2023	-€ 12.744,-
Afrekening variabele component Basispakket 2023	€ 200.124,-
Vrijval uit weerstandvermogen	€ 38.870
Totaal	**€ 226.250,-**

d. Opties en keuze

Gelet op bovenstaande is het advies aan de gemeenteraad om, via bijgevoegde brief, een zienswijze in te dienen en hierin de oproep te doen om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen.

De raad kan er voor kiezen om geen dan wel een andere zienswijze in te dienen op de concept begroting 2025 van de GR Rd4.

4. Bijlagen:

- Aanbiedingsbrief Rd4
- Begroting 2025 Gemeenschappelijke Regeling Rd4 en meerjarenbegroting
- Geconsolideerde jaarrekening 2023 Gemeenschappelijke Regeling Rd4

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2024/45
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202405669

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2024/45

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2024, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:
1. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 als mede de jaarrekening 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4;
2. Een zienswijze af te geven op de conceptbegroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 waarin de oproep wordt gedaan aan het Algemeen Bestuur van de GR Rd4 om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juli 2024

De Raad voornoemd,

Voorzitter Griffier